

Viszályok Jeruzsálemben

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 1Királyok 1:32-48; Ézsaiás 56:7;
Jeremiás 7:11; Zakariás 9:9-10; Márk 11; 12:1-34

„Amikor megálltok imádkozni, bocsássátok meg, ha valaki ellen valami panaszotok van, hogy mennyei Atyátok is megbocsássa nektek vétkeiteket” (Mk 11:25, ÚRK).

Márk evangéliuma 2. és 3. fejezete öt vitát jegyez fel, amelyek Jézus és a vallási vezetők között zajlottak (lásd 3. tanulmány). Az e heti rész érinti, hogy miután Jézus megérkezett Jeruzsálembe, hat vitát folytatott a vallási vezetőkkel. Ezek leírásának két csoportja olyan, mint két könyvtámasz Jézus földi szolgálatának elején és végén. Mindkettő a keresztyényi élet fontos témáihoz kapcsolódik. A viták hevében elhangzott jézusi tanítások is segítenek a keresztyényeknek eligazodni a hit kérdéseiben és a mindennapi tapasztalatok gyakorlati dolgaiban.

A vallási vezetők azért mentek Jézushoz, hogy megütközzenek vele, zavarba hozzák és a vitában legyőzzék, de soha nem jártak sikerrel. Az e heti tanulmány részeként azt is elemezni fogjuk, hogy mi az, ami szembeállítja az embereket Istennel. Átgondoljuk, mit tehetnek a keresztyények azért, hogy áttörjenek az előítéleteken és szólni tudjanak azoknak a szívéhez is, akik ellenállnak a Lélek hívásának.

Márk 11. fejezetében arról olvasunk, hogy Jézus jeruzsálemi szolgálata a páska idejére esett (március-április). A 11-16. fejezetek jó egy hetet fednek le, és ez elbeszélés üteme észrevehetően lelassul, ami a záró jelenetek fontosságára mutat.

DICSŐSÉGES BEVONULÁS

Olvassuk el Mk 11:1-11 és Zak 9:9-10 verseit! Mi történik itt?

A történet fele azt meséli el, Jézus hogyan küldte el két tanítványát egy közeli faluba, hogy egy szamarat vigyenek el neki, amin bevonulhat Jeruzsálembe. Miért szánt ennyi időt Márk erre a beszámolóra? A válasz kettős. Először is Jézus prófétai hatalmát mutatja, kiemeli bevonulásának magasztos voltát, Isten akaratahoz kapcsolja. Másodszor pedig a történetnek ez az eleme Zak 9:9-10 szakaszára utal vissza, ami arról szól, hogy a király szamárháton vonul be Jeruzsálembe. Ez arra emlékeztet, amikor Salamon vonult be Jeruzsálembe szamárháton (1Kir 1:32-48), miután Adónija próbálta megkaparintani a trónt, és Dávid megparancsolta, hogy azonnal koronázzák királlyá Salamont. „Így jövendölte meg Zakariás próféta ötszáz évvel Krisztus születése előtt Izrael királyának eljövételét. Most teljesedett ez a jövendülés. Ő, aki oly sokáig elutasította a királyt megillető tiszteletet, most Jeruzsálembe jő, mint Dávid trónjának megígért örököse” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 2010, 479. o.). Jeruzsálem dombos területen épült, nagyjából 740 m tengerszint feletti magasságban. Jézus korában a népesség mintegy negyven-ötvenezer fő volt, de a páskaünnep (*pészah*) idején ennek sokszorosára duzzadt az otlévők száma. A város alapterülete mindössze 1 km², de ebből a templomhegy 0,15 km², vagyis 15 hektárnyi terület volt. A gyönyörű templom épületegyüttese uralta a látképet. Jézus keleti irányból vonult be, az Olajfák hegyéről ereszkedett alá, a Templomhegyre az Aranykapun át ment fel (ez a kapu jelenleg be van falazva). Az egész város felbolydult érkezésének hírére, mindenki felismerte a szimbolikus tett jelentőségét. A Jézust kísérő tömeg *hozannát* kiáltott, aminek eredeti jelentése „ments meg most”, idővel viszont már azt jelentette, hogy „Dicsőség Istennek!” Véget ért a titoktartás ideje, amihez Jézus *Márk evangéliumának* egész eddigi részében ragaszkodott. Ezen a napon nyilvánosan vonult be Jeruzsálembe, királyokra jellemző, jól ismert, szimbolikus módon. Belépett a templomba, de mivel elég későre járt, miután körülnézett, visszavonult tizenkét tanítványával Bethániába. A bevonulás, ami felkelésbe vagy forrongásba is torkollhatott volna, azzal végződött, hogy Jézus csendben visszavonult. A következő nap azonban már másképp alakult.

A szamárháton érkezés az alázat képzetét kelti. Miért olyan fontos jellemző ez, különösen keresztények esetében? A kereszt fényében mire lehetünk büszkéek?

MEGÁTKOZOTT FA ÉS MEGTISZTÍTOTT TEMPLOM

Olvassuk el Mk 11:12-26 szakaszát! Mi a jelentősége az itt bemutatott eseményeknek?

Másnap reggel Jézus megéhezett Bethániából visszatérve, amely mindössze 3 kilométerre van Jeruzsálemtől. Meglátott egy magas, dús levelű fügefát, odalépett, hogy keressen rajta néhány koraérett gyümölcsöt. Ez nem számított lopásnak, hiszen az ószövetségi törvények szerint az éhség csillapítására ehetett az ember zöldséget vagy gyümölcsöt a szomszéd földjéről (3Móz 19:9; 23:22; 5Móz 23:25). Mivel egy szem fügét sem talált rajta, így szólt a fához: „*Soha többé ne egyék rólad gyümölcsöt senki*” (Mk 11:14, ÚRK)! Ez igen furcsa, egyáltalán nem volt jellemző Jézusra, de ami utána következett, az még megdöbbentőbb.

Ami később történt, az valószínűleg a pogányok udvarában zajlott, ahol az áldozati állatokkal kereskedtek (Kajafás által, akkortájt bevezetett szokás volt). Jézus kiűzte az árusokat, hogy helyreállhasson az istenisztelelet csöndes, méltóságteljes volta. Ezzel a tetteivel közvetlenül fellépett a templomi rendszer vezetői ellen.

Jézus két ószövetségi szakaszt idézve, éles szavakkal bírálta a szentségtelen kereskedést. Kijelentette, hogy a templom imádság háza legyen minden ember számára (Ézs 56:7), ezzel bevonta a körbe a pogányokat is. Majd azt mondta, hogy a vezetők rablók barlangjává tették a templomot (Jer 7:11). A különös nap végén aztán tanítványaival elhagyta a várost (Mk 11:19). Amikor másnap reggel visszatértek (lásd Mk 11:20-26), a tanítványok döbbenetben látták, hogy a fügefa gyökerestől elszáradt. A történeteket magyarázva Jézus az imáról és a megbocsátásról tanította őket. Mit jelent ez az egész?

E két eset a negyedik szendvicstörténet *Márk evangéliumában* (lásd 3. tanulmány). A hasonló történetekben dramatizált iróniával találkozunk, párhuzamos szereplők ellentétes dolgokat tesznek, vagy ellentétes szereplők párhuzamos tetteket hajtanak végre. Itt a fügefa és a templom áll párhuzamban, és Jézus a fát megátkozza, a templomot azonban megtisztítja. A helyzet iróniáját pedig az adja, hogy a vallási vezetők ekkor már Jézus életének kioltását tervezték, ami előrevetíti a templomi szolgálatok jelentőségének végét, hiszen azok beteljesedtek Jézusban.

A mi életünkől mi mindent kell Jézusnak kitakarítania? Hogyan történik ez meg?

MILYEN HATALOMMAL?

Olvassuk el Mk 11:27-33 szakaszát! Milyen kérdést tettek fel a vallási vezetők Jézusnak, és Ő hogyan felelt?

A templom megtisztítását követő napon a vallási vezetők találkoztak Jézussal a templom udvarán, és felelősségre vonták. Nekiszégezték a kérdést, hogy milyen hatalommal cselekedett előző nap. Nem az igazságot keresték, hanem csapdába akarták csalni. Amennyiben azt állítja, hogy Istentől származik a hatalma, akkor tiltakozni fognak, hogy nem lehet ilyen tekintélye egy egyszerű ács fiának. Ám ha azt mondja, hogy emberi tekintéllyel lépett fel, örültnek nyilvánítják.

Jézus azonban átlátott a mesterkedésükön. Azt mondta: felel a kérdésükre, ha előbb ők válaszolnak neki. Majd megkérdezte, hogy Keresztelő János keresztsége vajon Istentől vagy emberektől volt-e. A vezetők azonnal megértették, hogy ők kerültek csapdába. Ha azt válaszolják, hogy Istentől, akkor Jézus azt fogja mondani: „Miért nem hittetek hát neki?” Ám ha azt mondják, hogy emberektől volt, akkor félhetnek a nép haragjától. Így hát hazudtak, azt felelték, hogy nem tudják. Jézusnak ezzel lehetősége nyílt arra, hogy Ő se válaszoljon a kérdésükre.

Olvassuk el Mk 12:1-12 szakaszát! Milyen tanítással folytatta a beszélgetést Jézus, miután megtagadta a választ? Mi lett az eredménye?

Jézus elmondott egy példázatot egy szőlősketről, egy gazdáról és a bérlőkről, akik bérbbe vették a földet. Ez a történet sok hasonlóságot mutat Ézsaiás 5. fejezetében a szőlőskert példázatával, amelyben Isten a hűtlen Izraelt vádolja. Mindenki felismerhette a párhuzamot, különösen a vallási vezetők.

A történet különös fordulatot vett, hiszen a bérlők nem hajlandók átadni a termést a földterület tulajdonosának. Bántalmazták, sőt meg is ölték a szolgálait. Végül a tulajdonos elküldte szeretett fiát, mert arra számított, hogy őt már csak tisztelni fogják, de nem így történt. Feltűnő a logikátlanság, ami igazolja is a rájuk kirótt büntetést.

Jézus ezzel a történettel komolyan figyelmeztette a vallási vezetőket, hogy merre tartanak. Ennek fényében a példázat szeretetből fakadó figyelmeztetés. Még nem volt túl késő számukra, hogy megváltozzanak és elkerüljék a biztos ítéletet. Egyesek később valóban meg is tértek, megváltoztak és elfogadták Jézust, mások azonban nem.

FÖLDI KÖTELESSÉGEK MENNYEI EREDMÉNYE

Olvassuk el Mk 12:13-27 szakaszát! Mi történik itt? Milyen igazságokat tanít Jézus?

A vallási vezetők olyasmin akarták rajtakapni Jézust, amit felhasználhatnak ellene, amivel bevádolhatják akár a római kormányzó, akár a nép előtt. Ebben a vitában az adófizetés volt a téma. Az adott korban és helyen az adófizetés megtagadása a római uralom elleni lázadásnak, súlyos vétségnek minősült. Jézus azt válaszolta, hogy adják meg a császárnak, ami a császáré és Istennek, ami Istené. Ezzel ismét kikerülte a csapdát, ugyanakkor alapvető útmutatást adott arra nézve, hogy milyen kötelességgel tartoznak a hívők a kormányzatnak. „[Jézus] kijelentette, hogy mivel a római hatalom védelme alatt élnek, kötelesek megadni ennek a hatalomnak a kért támogatást egészen addig, amíg az nem ütközik magasabb kötelezettségükkel. Az ország törvényeinek békeszeretően alá kell vetniük magukat, de elsődlegesen mindenkor Istenhez kell hűségesebbnek lenniük” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 2010, Advent Kiadó, 507. o.). Utána a holtak feltámadásával kapcsolatos kérdés következik. A szadduceusok a papok egy csoportját alkották, akik a Szentírásból csak Mózes öt könyvét fogadták el. Nem hittek a halottak feltámadásában. Valószínűleg csak egy képzeletbeli jelenetet vázoltak fel. A történetben hét fiútestvér és egy asszony szerepelt. Mózes törvénye szerint, azért, hogy a családban maradjon az ingatlan vagyon, ha egy férfi fiú utódok nélkül halt meg, a fiútestvéreinek kellett elvennie az özvegyet, és az abból a házasságból született gyerekek jogilag az elhunyt utódainak számítottak (5Móz 25:5-10). A szadduceusok a feltámadás tana ellen akartak érvelni, ezért erkölcsi dilemmaként kérdezték, hogy a feltámadás után vajon kinek a felesége lesz ez az asszony. Jézus két lépésben cáfolta az érveiket, először a Szentírásra, majd Isten hatalmára utalt. Ecsetelte, hogy Istennek hatalma van feltámasztani, és arról is beszélt, hogy a mennyben nem lesz házasság. Majd 2Móz 3:1-22 szakaszára utalva állt ki a feltámadás tana mellett, ahol Isten kijelentette, hogy Ő Ábrahám, Izsák és Jákób Istene. Jézus arra utalt, hogy ezek szerint a pátriárkák fel fognak támadni, nem maradnak a sírban, hiszen az Örökkévaló Ábrahám, Izsák és Jákób Istene – akik azonban még halottak.

„Az Isten nem a halottak Istene, hanem az élőké” (Mk 12:27, ÚRK).

Mit válaszolnánk, ha valaki azt kérdezné tőlünk, hogy tudjuk-e, milyen hatalmas van Istennek? Miért?

A LEGNAGYOBB PARANCSOLAT

Olvassuk el Mk 12:28-34 szakaszát! Milyen mély kérdést tett fel a barátságos írástudó Jézusnak? Ő milyen kettős választ adott neki?

Néhány kivételtől eltekintve Márk evangéliumában egészen eddig a pontig a legtöbb vallási vezető ellenségesen viszonyult Jézushoz. Különösen így volt ez Jeruzsálemben, ahol Jézus a judaizmus központi kérdése, a templomi szolgálat miatt lépett fel velük szemben. Tehát a Jézus iránti általános rosszindulat ellenére az igazi őszinteség és bátorság jele volt az, hogy a viták ismeretében valaki pozitívan értékelte a válaszait. Könnyebb lett volna csak állni és szemlélni a történéseket, még ha valaki szimpatizált is Jézussal, de ez az ember nem ezt tette.

Ez az írástudó a vallás lényegére tapintott a kérdésével, hogy melyik a legfontosabb parancsolat. Jézus egyszerűen és világosan felelt, 5Móz 6:4-5 verseiből idézte a *Semát*, a judaizmus hitvallását. A legnagyobb parancsolat: szeretni Istent teljes szívünkkel, teljes lelkünkkel, teljes elménkkel és teljes erőnkkel, vagyis egész lényünkkel. Majd hozzáfűzött egy másik, lényeges parancsolatot, ismét az Ószövetség egy szakaszát idézve, ezúttal 3Móz 19:18 versét, hogy szeresd felebarátodat, mint önmagadat.

Sokan tűnődnek azon, hogyan lehet szeretetet parancsolni. 5Mózes kulturális összefüggése segít ezt magyarázni. A szóhasználat itt az ősi szerződésekkel idézi, amelyeket két fél kötött, és a „szeretet” a szerződéshez való hűségre, annak teljesítésére utalt. Így, bár nem zárja ki a felek közötti mély érzelmet, inkább a hűséget bizonyító tettekre összpontosít.

Az írástudó nyitott volt, és látta, milyen világosan és egyszerűen felelt Jézus. Ezt vissza is igazolta. Elképzelhetjük, hogyan gúnyolta a többi vallási vezető az őszinte írástudót, aki helyesnek ítélte Jézus válaszát. Ezt más nem merte megtenni. Jézus szintén elismerte őt őszinte válaszáért, és kijelentette, hogy nincs messze Isten országától. A „nem messze” nem jelenti azt, hogy „bent van”. Az írástudónak még fel kellett ismernie, kicsoda Jézus, és követnie kellett Őt, ami további lépés a hit útján.

Hogyan tanulhatjuk meg szeretni Istent és szeretni felebarátainkat, mint önmagunkat? Miért a kereszt a kulcsa annak, hogy kövessük ezeket a parancsolatokat?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA: Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, „A pusztulásra ítélt nép”, „A templom ismételt megtisztítása” és a „Küzdelem” c. fejezetek, 488-513. o.

„Krisztus megátkozta a fát, melyet saját hatalmával teremtett - álljon ez figyelmeztetésként minden egyház és minden keresztény előtt. Senki sem éli Isten törvényét, ha nem szolgál másoknak. Sokan nem élik Krisztus irgalmas, önzetlen életét. Egyesek, akik kiváló keresztényeknek hiszik magukat, nem értik, mit jelent Istent szolgálni. Úgy terveznek és tanulnak, ahogy nekik jólesik. Minden cselekedetükben önmagukat tartják szem előtt. Az idő csak annyiban értékes számukra, amennyiben önmaguknak gyűjthetnek. Az élet minden dolgában ezt a célt követik. Nem másoknak, hanem maguknak szolgálnak. Isten úgy teremtette őket, hogy olyan világban éljenek, ahol önzetlen szolgálatot kell teljesíteni. Úgy tervezte, hogy embertársaiknak minden lehetséges módon segítsenek. Az ÉN azonban olyan óriási, hogy minden mást el akar. Ezért nincsenek kapcsolatban az emberiséggel. Akik ily módon élnek, hasonlóak a fügefához, mely nagyra tartotta magát, de gyümölcse nem volt. Megtartják az istentisztelet külsőségeit, de bűnbánat, hit nélkül. Azt vallják, hogy tisztelik Isten törvényét, de az engedelmesség hiányzik. Beszélnek, de nem cselekszenek. Krisztusnak a fügefára kimondott ítélete megmutatta, milyen gyűlöletes szemében ez a hiábavaló kérkedés. Kijelentette, hogy az őszinte bűnös kevésbé bűnös, mint aki állítása szerint Istent szolgálja, de nem terem gyümölcsöt dicsőségére” (i. m. 491-492. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Gondoljuk át, mi volt a jelentősége annak, hogy Krisztus megtisztította a templomot! Hogyan alkalmazható ez az elv ma a gyülekezetre? Nálunk hogyan menne végbe egy ilyen „takarítás”?
- 2) Végig azt találjuk az evangéliumokban, hogy Jézus újra meg újra utal az Írásokra, amelyeknek be kell teljesedni. Mennyire szükséges tehát a Szentírás a hitélethez? Miért álljunk határozottan ellen mindennek, ami a Szentírás tekintélyét próbálja aláásni, például, hogy a Szentírásban csupán emberek gondolatait találjuk Istenről, arról, hogy ki Ő és hogyan munkálkodik?
- 3) Hol a helyes határvonal az állam és az egyház között? Hogyan mutat iránymutatást ebben a vitában Jézus tanítása Mk 12:13-17 szakaszában?
- 4) Keressünk a feltámadásról szóló igeverseket! Miért fontos hitünk szempontjából ez a tantétel, főként a holtak állapotára tekintetében?

FAZEKAS PIROSKA: ELŐTTE

Reszketek, mert büntudat gyötör.
Bezzeg most, amikor bajban vagyok...
Előtte állok,
csak Ő meg én.
A tekintetéből látom, hogy tudja,
érti, mit akarok elmondani.
Vár,
hogy elsírjam,
hogy kérjem,
elhiggyem.
Hol van a többi,
a sok fohászzkodó
dicsőítő,
dadogva könyörgő?
Miért nem hallom a mormolást?
Csak én vagyok egyedül?
Micsoda önző gondolat.